

*Euroopan unionin suuntaviivat kansainvälisen humanitaarisen oikeuden
noudattamisen edistämiseksi
(2005/C 327/04)*

**Sodassakin
on säännöt.**

Euroopan unionin suuntaviivat kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamisen edistämiseksi (2005/C 327/04)

I TARKOITUS

1. Näiden suuntaviivojen tarkoituksena on toimia työvälineinä, joita Euroopan unioni ja sen toimielimet ja elimet voivat käyttää edistääkseen kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamista. Niissä korostetaan Euroopan unionin sitoumusta edistää tämän alan kansainvälisen oikeuden noudattamista näkyvällä ja johdonmukaisella tavalla. Suuntaviivat on osoitettu kaikille, jotka toteuttavat toimia Euroopan unionin puitteissa, silloin kun kyseiset asiat kuuluvat niiden vastuualueeseen ja toimivaltaan. Ne täydentävät suuntaviivoja ja yhteisiä kantoja, joita on jo annettu EU:ssa muun muassa ihmisoikeuksien, kidutuksen ja siviilien suojelun alalla.¹

2. Nämä suuntaviivat ovat EU:n ja sen jäsenvaltioiden kansainvälistä humanitaarista oikeutta koskevan sitoumuksen mukaiset, ja niiden tarkoituksena on edistää sitä, että kolmannet valtiot ja mahdollisesti kolmansissa valtioissa toimivat valtiosta riippumattomat tahot noudattaisivat kansainvälistä humanitaarista oikeutta. Vaikka sama sitoumus koskee toimenpiteitä, joita EU ja sen jäsenvaltiot toteuttavat varmistaakseen, että niiden oma toiminta — myös niiden omien joukkojen toiminta — on kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaista, kyseiset toimenpiteet eivät kuulu näiden suuntaviivojen soveltamisalaan.²

II KANSAINVÄLINEN HUMANITAARINEN OIKEUS

Johdanto

3. Euroopan unionin perustana olevia periaatteita ovat vapaus, demokratia, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittaminen sekä oikeusvaltio. Tähän kuuluu myös tavoite edistää kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamista.

4. Kansainvälisellä humanitaarisella oikeudella — joka tunnetaan myös nimellä "aseellisia konflikteja koskeva oikeus" tai "sodan oikeussäännöt" — pyritään lieventämään aseellisten konfliktien vaikutuksia suojelemalla niitä, jotka eivät osallistu tai eivät enää osallistu konfliktiin, ja sääntelemällä sodankäynnin keinoja ja menetelmiä.

5. Valtiot ovat velvollisia noudattamaan kansainvälisen humanitaarisen oikeuden sääntöjä, jotka sitovat niitä sopimuksen kautta tai jotka ovat osa kansainvälistä tapaoikeutta. Säännöt voivat koskea myös valtiosta riippumattomia toimijoita. Tämä sääntöjen noudattaminen on kansainvälisesti tärkeä asia. Lisäksi kansainvälisen humanitaarisen oikeuden rikkomisesta aiheutuva kärsimys ja tuho vaikeuttavat konfliktin jälkeisiä ratkaisuja. Tämän vuoksi on sekä poliittisesti että humanitaarisesti tärkeää parantaa kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamista kaikkialla maailmassa.

¹ Ks. ihmisoikeuksista käytäviä vuoropuheluja koskevat EU:n suuntaviivat (talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 13.12.2001), EU:n politiikan suuntaviivat suhteissa kolmansiin maihin kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rangaistukseen liittyvissä kysymyksissä (yleisten asioiden neuvosto 9.4.2001), lapsia aseellisten selkkauksien yhteydessä koskevat EU:n suuntaviivat (yleisten asioiden neuvosto 8.12.2003) ja neuvoston yhteinen kanta 2003/444/YUTP, 16 päivältä kesäkuuta 2003, kansainvälisestä rikostuomioistuimesta (EUVL L 150, 18.6.2003).

² Kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat Geneven yleissopimusten ja niiden lisäpöytäkirjojen osapuolia ja näin ollen velvollisia noudattamaan niiden sääntöjä.

Kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kehitys ja lähteet

6. Kansainvälisen humanitaarisen oikeuden säännöt ovat kehittyneet tarpeesta löytää tasapaino sotilaallisen välttämättömyyden ja humanitaaristen näkökohtien välillä. Kansainväliseen humanitaariseen oikeuteen kuuluu sääntöjä, joilla pyritään suojelemaan henkilöitä, jotka eivät tai eivät enää suoraan osallistu vihollisuuksiin — kuten siviilejä, sota- ja muita vankeja, loukkaantuneita ja sairaita — sekä rajoittamaan sodankäynnin keinoja ja menetelmiä — myös taktiikoita ja aseita — tarpeettoman kärsimyksen ja tuhon välttämiseksi.

7. Kansainvälisellä humanitaarisella oikeudella on kuten muillakin kansainvälisen oikeuden osa-alueilla kaksi pääasiallista lähdeä: kansainväliset yleissopimukset ja kansainvälinen tapaoikeus. Kansainvälinen tapaoikeus muodostuu valtioiden käytännöistä, jotka ne hyväksyvät sitoviksi. Oikeuden määrittämisessä käytetään toissijaisina keinoina tuomioistuimen päätöksiä ja johtavien asiantuntijoiden kirjoituksia.

8. Keskeiset kansainvälisen humanitaarisen oikeuden yleissopimukset luetellaan näiden suuntaviivojen liitteessä. Tärkeimpiä niistä ovat vuoden 1907 Haagin ohjesääntö, Geneven neljä yleissopimusta vuodelta 1949 ja niiden lisäpöytäkirjat vuodelta 1977. Haagin ohjesääntö ja suurin osa Geneven yleissopimusten ja vuoden 1977 lisäpöytäkirjojen määräyksistä on yleisesti tunnustettu tapaoikeudeksi.

Soveltamisala

9. Kansainvälistä humanitaarista oikeutta sovelletaan kaikkiin sekä kansainvälisiin että muihin kuin kansainvälisiin aseellisiin konflikteihin konfliktin alkuperästä riippumatta. Sitä sovelletaan myös aseellisiin konflikteihin liittyviin miehitystilanteisiin. Kansainvälisiin aseellisiin konflikteihin, jotka ovat valtioiden välisiä, ja muihin kuin kansainvälisiin (eli maan sisäisiin) aseellisiin konflikteihin sovelletaan eri oikeusjärjestelmiä.

10. Se, voidaanko tilannetta pitää aseellisenä konfliktina, ja se, onko kyseessä kansainvälinen vai muu kuin kansainvälinen aseellinen konflikti, ovat samalla sekä tosiseikkoja koskevia että oikeudellisia kysymyksiä, ja vastaukset niihin riippuvat useista eri tekijöistä. Määriteltäessä sitä, onko kyseessä aseellinen konflikti, ja näin ollen päätettäessä, sovelletaanko kansainvälistä humanitaarista oikeutta, olisi aina hankittava asiaankuuluvat oikeudelliset lausunnot ja riittävät tiedot kyseisestä tilanteesta.

11. Kansainvälisiä aseellisia konflikteja koskevat sopimusmääräykset ovat yksityiskohtaisempia ja laajempia. Muihin kuin kansainvälisiin aseellisiin konflikteihin sovelletaan Geneven yleissopimuksille yhteisen 3 artiklan määräyksiä ja, jos asianomainen valtio on vuoden 1977 lisäpöytäkirja II:n osapuoli, kyseisen lisäpöytäkirjan määräyksiä. Kansainvälisen tapaoikeuden säännöt koskevat sekä kansainvälisiä että maan sisäisiä aseellisia konflikteja, vaikkakin näiden kahden järjestelmän välillä on eroja.

Kansainvälinen ihmisoikeuslainsäädäntö ja kansainvälinen humanitaarinen oikeus

12. On tärkeää tehdä ero kansainvälisen ihmisoikeuslainsäädännön ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden välillä. Ne ovat erillisiä oikeusaloja, ja vaikka molempien pääasiallisena tarkoituksena on suojella ihmisiä, niiden välillä on merkittäviä eroja. Varsinkin kansainvälistä humanitaarista oikeutta sovelletaan aseellisten konfliktien ja miehityksen aikana. Ihmisoikeuslainsäädäntöä sen sijaan sovelletaan kaikkiin asianomaisen valtion lainkäyttövaltaan kuuluviin henkilöihin niin rauhan kuin aseellisen konfliktin aikana. Vaikka siis onkin kyse kahdesta erillisestä säännöstöstä, voi olla tilanteita, jotka edellyttävät molempien soveltamista, ja sen vuoksi joskus on tarpeen tarkastella niiden keskinäistä suhdetta. Näissä suuntaviivoissa ei kuitenkaan käsitellä ihmisoikeuslainsäädäntöä.

Yksilön vastuu

13. Tietyt kansainvälisen humanitaarisen oikeuden rikkomukset on määritelty sotarikoksiksi. Sotarikoksia saatetaan tehdä samoissa olosuhteissa kuin joukkotuhontarikoksia ja rikoksia ihmisyyttä vastaan, mutta viimeksi mainitut — toisin kuin sotarikokset — eivät liity aseellisen konfliktin olemassaoloon

14. Yksittäiset henkilöt ovat henkilökohtaisesti vastuussa sotarikoksista. Valtioiden on kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti huolehdittava siitä, että rikoksista epäillyt tuodaan niiden kansalliseen tuomioistuimeen tai ne luovutetaan toisen jäsenvaltion tuomioistuimessa tai rikosten käsittelyä varten perustetussa kansainvälisessä tuomioistuimessa, kuten Haagin Kansainvälisessä rikostuomioistuimessa, käytävää oikeudenkäyntiä varten.³

III OPERATIIVISET SUUNTAVIIVAT

A. RAPORTOINTI, ARVIOINTI JA TOIMINTAA KOSKEVAT SUOSITUKSET

15. Tämän otsakkeen mukaiseen toimintaan kuuluu seuraava:

a) Jotta tehokas toiminta olisi mahdollista, tilanteet, jotka saattavat edellyttää kansainvälisen humanitaarisen oikeuden soveltamista, on tunnistettava viipymättä. Asiasta vastaavien EU:n elinten, myös asiaankuuluvien neuvoston työryhmien, olisi seurattava vastuualaansa kuuluvia tilanteita, jotka saattavat edellyttää kansainvälisen humanitaarisen oikeuden soveltamista, käyttäen tarvittaessa kansainvälistä humanitaarista oikeutta ja sen soveltamista koskevia lausuntoja. Niiden olisi tarpeen mukaan määriteltävä ja suositeltava toimia, joilla edistetään kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamista näiden suuntaviivojen mukaisesti. Tarvittaessa olisi harkittava neuvonpitoa ja tietojenvaihtoa asiantuntevien tahojen, kuten Punaisen Ristin kansainvälisen komitean (ICRC) ja muiden asiaankuuluvien järjestöjen kuten YK:n ja alueellisten järjestöjen kanssa. Olisi myös harkittava vuoden 1949 Geneven yleissopimukseen liitetyn I lisäpöytäkirjan 90 artiklan nojalla perustetun kansainvälisen humanitaarisen tiedonkeruukomission (International Humanitarian Fact-Finding Commission, IHFFC) palvelujen hyödyntämistä. IHFFC voi auttaa kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamisen edistämistä, sillä sen tehtäviin kuuluvat tosiasioiden selvittäminen ja hyvät palvelukset.

b) EU:n edustustojen päälliköiden ja asiaankuuluvien EU:n edustajien, kuten EU:n siviilioperaatioiden johtajien, EU:n sotilasooperaatioiden komentajien ja EU:n erityisedustajien, olisi asiaankuuluvissa tapauksissa sisällytettävä tiettyä valtiota tai konfliktia koskeviin raportteihinsa arvio tilanteesta kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kannalta. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä tietoihin, joiden mukaan kansainvälistä humanitaarista oikeutta on saatettu vakavasti loukata. Jos mahdollista, raporteissa olisi myös esitettävä analyysi ja ehdotuksia EU:n mahdollisiksi toimiksi.

c) EU:n kokousten tausta-asiakirjoihin olisi asiaankuuluvissa tapauksissa sisällytettävä analyysi kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mahdollisesta soveltamisesta ja kokouksiin osallistuvien jäsenvaltioiden olisi huolehdittava siitä,

³ Ks. unionin yhteinen kanta (2003/444/YUTP) kansainvälisestä rikostuomioistuimesta ja Kansainvälistä rikostuomioistuinta koskeva EU:n toimintasuunnitelma. Ks. myös 13 päivänä kesäkuuta 2002 tehty päätös (2002/494/YOS), jolla neuvosto perusti joukkotuhonnasta, ihmisyyttä vastaan tehdyistä rikoksista ja sotarikoksista vastuussa olevia henkilöitä koskevan eurooppalaisen yhteyspisteiden verkoston; puitepäätös (2002/584/YOS) eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä; päätös (2003/335/YOS), tehty 8 päivänä toukokuuta 2003, joukkotuhontarikosten, ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten ja sotarikosten tutkinnasta ja syytteeseenpanosta.

että ne pystyvät tarvittaessa käyttämään hyväkseen esiin tulevia kansainväliseen humanitaariseen oikeuteen liittyviä kysymyksiä koskevia lausuntoja. Jos aseellinen konflikti on puhkeamassa, asiasta olisi tiedotettava kansainvälistä oikeutta käsittelevälle neuvoston työryhmälle (COJUR) sekä muille asiaankuuluville työryhmille. COJURille voisi soveltuviissa tapauksissa antaa tehtäväksi esittää asiaankuuluville EU:n elimille EU:n tulevaa toimintaa koskevia ehdotuksia.

B. TOIMINTAKEINOT, JOTKA EU:LLA ON KÄYTETTÄVISSÄÄN SUHTEISSAAN KOLMANSIIN MAIHIN

16. EU:lla on käytettävissään erilaisia keinoja. Niitä ovat mm. seuraavat:

- a) Poliittinen vuoropuhelu: Kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattaminen olisi otettava esiin kolmansien valtioiden kanssa käytävissä vuoropuheluissa aina, kun se on asianmukaista. Tämä on erityisen tärkeää meneillään olevien aseellisten konfliktien yhteydessä silloin, kun on raportoitu laajoista kansainvälisen humanitaarisen oikeuden rikkomuksista. EU:n olisi kuitenkin myös rauhan aikana vedottava niihin valtioihin, jotka eivät vielä ole liittyneet merkittäviin kansainvälisen humanitaarisen oikeuden välineisiin, kuten vuoden 1977 lisäpöytäkirjoihin ja Kansainvälisen rikostuomioistuimen perussääntöön, tai panneet niitä kokonaisuudessaan täytäntöön, jotta ne liittyisivät kyseisiin välineisiin ja panisivat ne täysin täytäntöön. Täyteen täytäntöönpanoon kuuluu tarvittavien täytäntöönpanosäädösten antaminen ja henkilöstön kouluttaminen kansainvälisen humanitaarisen oikeuden alalla.
- b) Yleiset julkilausumat: EU:n olisi kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kysymyksiä koskevissa julkilausumissa korostettava kaikissa asianmukaisissa tapauksissa tarvetta varmistaa kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattaminen.
- c) Yksittäisiä konflikteja koskevat viralliset yhteydenotot ja/tai julkilausumat: Kun kansainvälisen humanitaarisen oikeuden rikkomuksista on raportoitu, EU:n olisi harkittava virallisia yhteydenottoja ja julkilausumia, joissa tällaiset teot tuomitaan ja joissa osapuolia vaaditaan täyttämään kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaiset velvoitteensa ja ryhtymään tehokkaihin toimiin uusien rikkomusten estämiseksi.
- d) Rajoittavat toimenpiteet/sanktiot: Rajoittavien toimenpiteiden (sanktioiden) käyttö voi olla tehokas keino edistää kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamista. Tällaisia toimenpiteitä olisi harkittava yksittäisten henkilöiden lisäksi konfliktin osapuolina olevia valtioita ja muita osapuolia kuin valtiota vastaan, silloin kun ne ovat asianmukaisia ja kansainvälisen oikeuden mukaisia.
- e) Yhteistyö muiden kansainvälisten elinten kanssa: EU:n olisi tarvittaessa tehtävä yhteistyötä YK:n ja muiden alueellisten järjestöjen kanssa kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamisen edistämiseksi. Jäsenvaltioiden olisi myös toimillaan edistettävä tätä päämäärää muissa organisaatioissa, kuten YK:ssa. Punaisen Ristin kansainvälisellä komitealla (ICRC) on sopimusperusteinen, tunnustettu ja vakiintunut asema puolueettomana ja riippumattomana humanitaarisena järjestönä, joka edistää kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamista.
- f) Kriisinhallintaoperaatiot: Laadittaessa EU:n kriisinhallintaoperaatioiden tehtävämäärittelyä olisi asiaankuuluvissa tapauksissa otettava huomioon se, kuinka tärkeää on, että estetään ja torjutaan kolmansien osapuolten suorittamat kansainvälisen humanitaarisen oikeuden rikkomukset. Joissain tapauksissa tähän

voi kuulua sellaisten tietojen kerääminen, joista voi olla hyötyä Kansainväliselle rikostuomioistuimelle⁴ tai muissa sotarikosten tutkinnoissa.

g) Yksilön vastuu: Vaikka konfliktin jälkeisissä tilanteissa on joskus vaikeaa löytää tasapaino yleistavoitteena olevan rauhan saavuttamisen ja rankaisemattomuuden torjunnan välillä, EU:n olisi varmistettava, että sotarikoksista ei voi jäädä rankaisematta. Jotta saataisiin aikaan pelotevaikutus aseellisen konfliktin aikana, sotarikoksista syytteeseen asettamisen on oltava näkyvää, ja sen olisi, jos se on mahdollista, tapahduttava siinä valtiossa, jossa rikkomukset ovat tapahtuneet. EU:n olisi näin ollen rohkaistava kolmansia valtioita säätämään kansallisia rikoslakeja, joilla rangaistaan kansainvälisen humanitaarisen oikeuden rikkomisista. Tähän liittyvät myös EU:n tuki Kansainväliselle rikostuomioistuimelle ja toimenpiteille, joilla sotarikolliset saadaan asetettua syytteeseen.

h) Koulutus: Kansainvälistä humanitaarista oikeutta koskeva koulutus on välttämätöntä, jotta voitaisiin varmistaa kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattaminen aseellisen konfliktin aikana. Koulutusta on järjestettävä myös rauhan aikana. Tämä koskee koko väestöä, vaikka erityistä huomiota onkin kiinnitettävä tiettyihin ryhmiin, kuten lainvalvontaviranomaisiin. Sotilashenkilöstön koulukseen liittyy lisävelvoitteita. EU:n olisi harkittava kansainvälistä humanitaarista oikeutta koskevan koulutuksen järjestämistä tai rahoittamista kolmansissa maissa, muun muassa laajempien oikeusvaltion edistämishjelmien puitteissa.

i) Aseiden vienti: Aseiden vientiä koskevien Euroopan unionin käytäntöjen⁵ mukaan olisi tarkasteltava, noudattaako tuojamaa kansainvälistä humanitaarista oikeutta, ennen kuin kyseiseen maahan vientiä koskevia lupia myönnetään.

⁴ Ks. Euroopan unionin ja Kansainvälisen rikostuomioistuimen välinen yhteistyö- ja avunantosopimus.

⁵ Annettu 8.6.1998, asiak. 8675/2/98 REV 2.

LIITE

KANSAINVÄLISEN HUMANITAARISEN OIKEUDENKESKEISET OIKEUDELLISET VÄLINEET

- vuoden 1907 neljäs Haagin yleissopimus, joka koskee maasodan lakeja ja tapoja
- liite yleissopimukseen: Maasodan lakeja ja tapoja koskeva ohjesääntö
- vuoden 1925 pöytäkirja, joka koskee tukehduttavien, myrkyllisten tai muiden samankaltaisten kaasujen sekä bakteriologisten keinojen käytön kieltoa sodassa
- vuoden 1949 ensimmäinen Geneven sopimus maasotavoimiin kuuluvien haavoittuneiden ja sairaiden aseman parantamisesta
- vuoden 1949 toinen Geneven sopimus merisotavoimiin kuuluvien haavoittuneiden, sairaiden ja haaksirikkoutuneiden aseman parantamisesta
- vuoden 1949 kolmas Geneven sopimus sotavankien kohtelusta
- vuoden 1949 neljäs Geneven sopimus siviilihenkilöiden suojelemisesta sodan aikana
- 12.8.1949 tehtyjen Geneven yleissopimusten vuoden 1977 Geneven I lisäpöytäkirja kansainvälisten aseellisten selkkausten uhrien suojelemisesta
- 12.8.1949 tehtyjen Geneven yleissopimusten vuoden 1977 Geneven II lisäpöytäkirja kansainvälistä luonnetta vailla olevien aseellisten selkkausten uhrien suojelemisesta
- vuoden 1954 Haagin yleissopimus kulttuuriomaisuuden suojelemisesta aseellisen selkkauksen sattuessa
- kulttuuriomaisuuden suojelemisesta aseellisen selkkauksen sattuessa tehdyn yleissopimuksen täytäntöönpanosäännöt
- vuoden 1954 ensimmäinen Haagin pöytäkirja kulttuuriomaisuuden suojelemisesta aseellisen selkkauksen sattuessa
- vuoden 1999 toinen Haagin pöytäkirja kulttuuriomaisuuden suojelemisesta aseellisen selkkauksen sattuessa
- vuoden 1972 yleissopimus bakteriologisten (biologisten) ja toksiiniaseiden kehittämisen, tuottamisen ja varastoinen kieltämiseksi ja niiden hävittämiseksi
- vuoden 1980 YK:n yleissopimus tiettyjen sellaisten tavanomaisten aseiden käytön kielloista tai rajoituksista, joiden voidaan katsoa aiheuttavan tarpeettoman vakavia vammoja tai olevan vaikutukseltaan umpimähkäisiä
- vuoden 1980 I pöytäkirja havaitsemattomista sirpaleista
- vuoden 1980 II pöytäkirja miinojen, ansojen ja muiden taistelulaitteiden käyttöä koskevista kielloista tai rajoituksista
- vuoden 1996 II muutettu pöytäkirja miinojen, ansojen ja muiden taisteluvälineiden käyttöä koskevista kielloista tai rajoituksista
- vuoden 1980 III pöytäkirja polttoaseiden käyttöä koskevista kielloista tai rajoituksista

- vuoden 1995 IV pöytäkirja sokeuttavista laseraseista
- vuoden 2003 V pöytäkirja sodan räjähtämättömistä jäänteistä
- kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämistä sekä niiden hävittämistä koskeva vuoden 1993 yleissopimus
- jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämistä ja niiden hävittämistä koskeva vuoden 1997 Ottawan yleissopimus
- Entisen Jugoslavian alueen kansainvälisen rikostuomioistuimen perussääntö, 1993 (International Tribunal for the Prosecution of Persons Responsible for Serious Violations of International Humanitarian Law Committed in the Territory of the Former Yugoslavia since 1991)
- Ruandan kansainvälisen rikostuomioistuimen perussääntö, 1994 (International Criminal Tribunal for the Prosecution of Persons Responsible for Genocide and Other Serious Violations of International Humanitarian Law Committed in the Territory of Rwanda and Rwandan Citizens Responsible for Genocide and Other Such Violations Committed in the Territory of Neighbouring States between 1 January and 31 December 1994)
- Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussääntö, 1998 23.12.2005 FI Euroopan unionin virallinen lehti C 327/7